

Juan José Aizcorbe (esquerra) i César Martín (dreta), ex-dirigents de Juntas Españolas, es van fer militants del PP de Catalunya ara fa un any. Més membres d'aquesta organització d'extrema dreta, i candidats a les autonòmiques del 1988, com Sergio Luis de Britto i José Antonio de la Maza, també hi van entrar per la mateixa època.

Ultrapragmàtics

El PP de Catalunya ha servit en més d'una ocasió de planta de reciclatge de coneguts membres de l'extrema dreta catalana. Fa un any el partit d'Aleix Vidal Quadras els va obrir la porta.

Una diada de Sant Jordi de la segona meitat dels 80. La Joventut Nacionalista de Catalunya (JNC) té una de les parades tradicionals de llibres i roses al passeig de Gràcia. Tot va amb normalitat fins que un escamot d'ultradretans, amb diversos objectes contundents —porres i garrots— s'hi acosta. La tensió s'enfila ràpidament, i pocs instants després els ultres comencen a tirar per terra els llibres, a arrencar les pancartes i a destrossar la parada. Afortunadament, no hi ha cap agressió personal. Ho impedeix el fet que un dels membres de l'escamot és reconegut pels militants de la JNC. Entre els joves nacionalistes, hi ha un estudiant de dret que reconeix entre els agressors un company de facultat, i s'hi encara, advertint-lo que l'ha identificat. Era Juan José Aizcorbe, dirigent del sindicat feixista Acció Universitària a la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona. Aquell dia, els

ultres van tocar el dos sense fer més malvestats.

Per aquella època, a finals dels vuitanta, la Facultat de Dret era una facultat *calenta*, un lloc on l'activisme ultra s'expandia amb tot tipus d'activitats, provocacions o agressions. El sindicat Acció Universitària, tot i tenir un escàs suport entre els estudiants, es feia sentir, encara que fos a cops de puny. Els seus integrants, joves àmpliament preparats, formaven el planter més prometedori de les organitzacions d'extrema dreta que operaven en territori del Principat. Juanjo Aizcorbe era un dels seus quadres. Un company de files i de Facultat seu, que també prometia, era José Antonio de la Maza. Aquest últim, ja de ben jove, no es perdia un viatge al Valle de los Caídos per homenatjar cada 20-N Franco, en la peregrinació necrofilica anual que organitza l'ultradreta més nostàlgica. L'expedició barcelonina sortia de la plaça de Molina, i de la Maza es concentrava amb els seus camarades en un bar d'aquesta plaça, cantonada amb el carrer

de Balmes. Quan va arribar a la facultat, va ser també un dirigent destacat d'Acció Universitaria. És la seva època més activa. Un Onze de Setembre va agredir uns companys seus de facultat a la plaça de Francesc Macià perquè portaven banderes catalanes. Per aquelles casualitats de la vida, Alberto Fernández Díaz, avui regidor del PP a l'Ajuntament de Barcelona, era per allà i va intentar aturar l'agressió perquè coneixia els altres, ja que ell també estudiava dret. El germà de Jordi Fernández Díaz, que de jove havia simpatitzat amb el franquisme nostàlgic, ja havia començat la seva evolució cap a posicions constitucionals i va voler aturar els cops. De la Maza i els altres ultres, que el coneixien molt bé, el van dissuadir de la seva intenció amenaçant-lo amb una pistola.

Curiosament, uns anys després, José Antonio de la Maza acabaria compartint carnet amb Fernández Díaz, quan juntament amb 14 ultres més, entre els quals també hi havia Juanjo Aizcorbe i altres militants d'Acció Universitaria, es decidiren a entrar en el PP. De fet, en la seva època d'estudiants a la Facultat de Dret ja havien demostrat la seva proximitat al Partit Popular: en unes eleccions universitàries AU es va presentar en coalició amb l'Organización Catalana de Estudiantes Universitarios (OCEU), el sindicat universitari del PP. Tots ells, però, abans de descobrir les virtuts de l'ordre constitucional espanyol i l'encant del missatge d'Aleix Vidal-Quadras, van intentar l'aventura política a Juntas Españolas. Aquesta formació va ser l'últim intent important de l'extrema dreta per articular un moviment polític amb pretensions electorals, i allà es van tornar a trobar tots els joves ultres d'AU.

Juntas Espanolas es va presentar a les eleccions autonòmiques catalanes de 1988. La llista, l'encapçalava el conegut advocat Esteban Gómez Rovira. Al seu darrere, de número dos, anava Juan José Aizcorbe, que va ser president provincial de l'organització. No és l'únic membre d'Acció Universitaria a la llista. De número cinc hi anava també un dels seus membres més destacats, Sergio Luis Debritto. Més avall, tenen un lloc a la llista també Ignacio Mulleras, José Ros i el que va ser president del sindicat, César Martín. En el 35, hi ha un altre militant d'AU, Francisco Javier Berzosa Hergueta, conegut com a "BH" i amic del regidor popular Alberto Fernández Díaz. A la llista encara hi havia lloc també per José Antonio de la Maza, que anava el 62, i per un altre conegut ultra de la Facultat de Dret, Jorge Enrique Belsa. Juntas Espanolas ha estat l'intent més seriós de l'ultradreta espanyola per reconvertir-se, desprendre's de la seva imatge franquista, i aconseguir el seu es-

ORIOL MARTÍ

ELECCIONS AL PARLAMENT DE CATALUNYA 1988
ELECCIONES AL PARLAMENTO DE CATALUÑA 1988

DIPUTATS
DIPUTADOS
BARCELONA

Dono el meu vot a la candidatura presentada per:
Doy mi voto a la candidatura presentada por:

JUNTAS ESPAÑOLAS
(J.JEE)

ESTEBAN GÓMEZ ROVIRA
JUAN JOSÉ AIZCORBE TORRA
PEDRO GAUBA RULL (PDI)
ALFONSO SIERRA OCHOA
SERGIO LUIS DEBRITTO MORALES-FERRANDEZ
MERCEDES SENTENAT FÁBREGAS
EMMA PRADO VILLALBA
MIGUEL ÁNGEL CHOUILLO LÁZARO
IGNACIO VALENTÍN LLUNA TOMÀ
ANTONIO MARTÍN ÀVILA
JOSÉ FONOLLEDA PRATS
MANUEL TURRILLO BOSCH
JOSÉ ANTONIO ESCRIBANO ALVARADO
ESPERANZA BARCO ALONSO
JOSÉ MIGUEL BRUGUERA ANDRÉS
SALVADOR MACÍE GIMÉNEZ
SAMUEL MONCADA ARNAL
VALENTÍN PRADO MONTALVO
ENRIQUE BLAIS-OMBRECHT MARTÍNEZ
ROBERTO MUÑOZ FUJOL
GONZALO PORTALES DE FUNES
DAVID GARCÍA ESTEBAN
RAFAEL DÍAZ DE SAN PEDRO
IGNACIO MULLERAS VINZIA
JOSÉ RAFAEL ROS FERNÁNDEZ
MARÍA DE LA CONCEPCIÓN GROMIT LORITE
RAFAEL BIRBA DEL POZO
CÉSAR MARTÍN ÀVILA
CARLOS FERNÁNDEZ GARCÍA

ANA MARÍA CAMERO GARCÍA
ALFONSO LÓPEZ MARTÍN
RAFAEL POU FELUJ
JOSÉ ANTONIO DE LA MAZA BAILE
MARÍA LLIZ GARCÍA BRUSOLA
MATILDE DÍAZ DE SAN PEDRO RIERA
CARLOS PONT LORENTE
MARÍA GLORIA HERRERO CABELLO
FERNANDO LERA DEL RÍO
ALFONSO BURBAN PÉREZ
JORGE ENRIQUE BELSA COLINA
JUAN CARLOS CONDE VILLAR
DIEGO CASTILLEJO SIBIO
MARÍA LUISA NAVARRO DEL POZO
JOSÉ COLINA GONZÁLEZ
JESÚS LÓPEZ SAMPEDRO
VICTORINA PANZANO ALMUDÉVAR
MARIA SAGRARIO GARCÍA-CONSBUEGRA CARMONA
JOSÉ FAURE PUY
VICENTE MARTÍNEZ GARCÍA
JOSEFINA MARTÍNEZ RUBÍ
FRANCISCO DE ASÍS TARRIÓ DOMÍNGUEZ
FRANCISCO JAVIER AZPIROZ MIR
ADRIANA CASTILLO MUÑOZ
MARIO BLANCO RODRÍGUEZ
ANTONIO TELLO TELLO
RAMON GRAELLS BOPILL

Suplents - Suplentes
FLÁCIDO MORENO MAB
JUAN ANFRUNS CLARA
JUAN CARLOS BAILE PUG

pai polític propi dins el marc democràtic. Per aconseguir-ho, va comptar amb el suport de l'extrema dreta europea, i concretament de Jean-Marie Le Pen, líder del Front National francès. Le Pen havia donat suport tradicionalment a Blas Pinar i a la seva formació, el Frente Nacional, però davant els successius fracassos electorals de la formació i la seva incapacitat per adaptar-se als nous temps, es va decantar finalment per les Juntas, una organització nova, creada el 1985, i que acceptava la Constitució espanyola. El nucli més important i consolidat de Juntas es va concentrar precisament a Catalunya, amb els joves quadres ultres universitaris al capdavant. Fins i tot, el president "nacional", Ramon Graells, era nascut al Principat, fet que demostra que la vocació dels catalans de participar en la política espanyola està per sobre de les ideologies. Malgrat aquest intent de superar l'estètica franquista i de presentar-se com una opció que acceptava formalment el joc democràtic, com es presenta l'FN a França, o l'MSI a Itàlia, Juntas Espanolas no va reeixir tampoc en el seu propòsit d'aconseguir un espai polític electoral.

El resultat de Juntas Espanolas a les autonòmiques catalanes del 1988 va ser un exemple d'aquest fracàs: poc més de quatre mil vots (0,17%). Després d'aquestes eleccions la formació va anar diluint-se. El seu cap de llista mateix, Esteban Gómez Rovira, va desmarcar-se poc temps després de l'organització, tot i que va seguir actiu. Anys després, el 1993, reapareixeria com a assessor legal de CADECA, la coordinadora que s'oposa a la normalització lingüística. Alguns dels membres més destacats de CADECA, com José Ignacio Allué, Ana María Torrijos, Mari Carmen Martínez i José Avila, militen en el PP i s'identifiquen plenament amb les tesis lingüístiques que defensa Aleix Vidal-Quadras. Martínez és regidora popular a l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, i Torrijos pertany a l'àrea de cultura del PP de Catalunya. Malgrat assessorar legalment CADECA o col·lectius similars contraris a la normalització, Gómez Rovira no ha tornat a la política activa d'ençà de l'aventura de Juntas Espanolas. No és el cas, però, dels joves ultres que l'acompanyaven a la candidatura. Avui molts d'ells són advocats ja en exercici però mantenen, ansio-

sos, la ferma voluntat de continuar treballant per la unitat d'Espanya.

Alguns, com César Martín, encara van fer un últim intent de vertebrar políticament l'extrema dreta i serien candidats a les eleccions europees del 94 per Alternativa Democrática Nacional, una formació que no va arribar mai a tenir l'estabilitat orgànica que va tenir Juntas durant uns anys. El retorn definitiu a la política activa l'han fet finalment a través del Partit Popular, després de passar uns anys inactius o fomentant grups hostils a la llengua catalana. Ara fa un any, a principis de 1995, Juan José Aizcorbe, César Martín, Sergio Luis Debritto, José Antonio de la Maza, juntament amb una desena de persones més, totes afins ideològicament, van entrar al partit d'Aleix Vidal-Quadras. Amb aquest gest, l'extrema dreta catalana abandonava definitivament qualsevol intent de vertebrar-se políticament, i els seus quadres més preparats feien una opció pragmàtica, a l'espera d'esdeveniments. L'entrada va ser discreta, sense fer massa soroll. En aquest cas no hi va haver la tradicional conferència de premsa que fan els partits quan incorporen un col·lectiu important provinent d'alguna altra formació política.

Malgrat la discreció de Vidal-Quadras, l'en-

Aleix Vidal-Quadras. La permeabilitat que ha demostrat acceptant com a militants del PP persones relacionades amb l'extrema dreta ha desvetllat moltes reticències entre alguns dirigents del partit, que consideren que això dificulta la normalització del partit en la societat catalana.

trada dels cadells de l'ultradreta va aixecar importants tensions dins el partit, sobretot entre els sectors més moderats del PP de Catalunya, que veuen perillar l'esforç per normalitzar el partit en la societat catalana. Segons diverses fonts, els ex-membres de Juntas Espanolas van entrar de la mà d'Emilio Álvarez, actualment regidor del PP a Barcelona, que fa uns anys havia estat vinculat a l'òrbita de Fuerza Nueva. Álvarez, de 41 anys, és un dels dirigents del PP més fidels a Vidal-Quadras. No era l'únic dirigent popular que coneixien. Quan van anar a buscar el carnet també van poder tenir ocasió de saludar de nou Miguel Izaguirre, un vell col·lega de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, on tenia el malnom de l'"Enano", i on va destacar per participar en tots els incidents provocats per Acció Universitaria. L'única cosa que el diferenciava dels seus antics camarades és que va descobrir primer el pragmatisme i va entrar al PP abans que ells. De la mà de Vidal-Quadras, ha ocupat diversos càrrecs intermedis en l'estructura del partit a Barcelona. Els seus companys no han tingut tanta sort i de moment no han aconseguit accedir a gaires càrrecs orgànics importants. El dirigent del PP de Catalunya els té congelats a la secció d'Estudis i Programes del partit, on comparteixen producció intel·lectual amb destacats membres de l'OPUS. L'ex-militant de l'ultradreta catalana explícita que ha arribat més amunt en l'organigrama del Partit Popular de Catalunya és Ignacio Rubio del Pino, que va ser membre de l'executiva del partit. Rubio va ser advocat del conegut ultradretà Alberto Royuela. Els joves cadells, aquells que es van entrenar pels passadisos de la Facultat de Dret de Barcelona, esperen el seu moment.

Pere Martí

Polèmica electoral

On és l'extrema dreta? La resposta a aquesta pregunta s'ha convertit en objecte de polèmica electoral. A Espanya hi ha una dreta, el PP, però no hi ha res a la dreta de la dreta, a diferència d'allò que passa a la majoria de països europeus. Aquest buit en l'espai de l'extrema dreta ha fet que unes quantes veus assenyalessin el partit de José María Aznar com un refugi, ni que sigui transitori, d'aquest corrent ideològic.

El primer a avisar fou Raimon Obiols. El líder dels socialistes catalans ja fa temps que va acusar el PP d'encabir en les seves files representants de l'extrema dreta i de sectors de dubtosa credibilitat democràtica. Després, ja amb les eleccions generals més a prop, i amb el PP a les portes del govern d'Espanya, Convergència i Unió s'ha afegit a la polèmica. El seu cap de files a Madrid, Joaquim Molins, assegurava recentment que l'extrema dreta se sent "suficientment representada" pel PP. El candidat de CiU recordava que la progressiva desaparició de l'extrema dreta organitzada a Espanya ha anat paral·lela a l'ascens i a la consolidació del PP.

El Partit Popular fa en aquesta campanya un esforç precisament en la línia contrària, provant de presentar-se com una força de centre. Malgrat això, fa pocs dies Manuel Fraga reconeixia indirectament la presència d'ultradretans en les files del PP quan afirmava que "moderar" aquests sectors era un "èxit" del seu partit. L'actual president de la Junta gallega, i pare fundacional de la dreta, es felicitava d'haver encarrerat aquests sectors pel "camí constitucional". El fet és, tanmateix, que, a la dreta del PP, no hi queda ningú.

P. M.